31974L0061

NÕUKOGU DIREKTIIV,

17. detsember 1973,

mootorsõidukite omavolilist kasutamist takistavaid seadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(74/61/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([2])

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele mootorsõidukid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas ka sõidukite omavolilist kasutamist takistavate seadmete kohta;

kõnealused nõuded on liikmesriigiti erinevad; seetõttu on vajalik, et kõik liikmesriigid kohaldaksid samu nõudeid, tehes olemasolevatesse eeskirjadesse lisandusi või asendades need uutega selleks, et eelkõige oleks võimalik rakendada iga sõidukitüübi puhul EMÜ tüübikinnitusmenetlust, mida käsitletakse nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivis mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta; ([3])

on soovitatav põhiliselt arvesse võtta tehnonõuded, mis on vastu võetud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjas nr 18 (Sõidukite tüübikinnituse ühtsed sätted seoses sõidukite kaitsega omavolilise kasutamise vastu), ([4]) mis on lisatud 20. märtsi 1958. aasta kokkuleppele mootorsõidukite seadmete ja osade tüübikinnituse ja selle vastastikuse tunnustamise ühtsete tingimuste vastuvõtmise kohta,

([1]) EÜT C 112, 27.10.1972, lk 16.
([2]) EÜT C 60, 26.7.1973, lk 12.
([3]) EÜT L 42, 23.2.1970, lk 1.
([4]) EEC, Genf, E/ECE/324 – E/ECE/TRANS/505/Rev. Add. 17.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis tähendab "sõiduk" teedel kasutamiseks mõeldud, kerega või kereta, vähemalt neljarattalist mootorsõidukit, mille suurim valmistajakiirus on üle 25 km/h, välja arvatud rööbastel liikuvad sõidukid, põllutöötraktorid ja -masinad ning muud eritöömasinad.

Artikkel 2

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda sõidukile EMÜ või siseriiklikku tüübikinnituse andmisest sõiduki omavolilist kasutamist takistava seadmega seotud põhjustel, kui seade vastab I lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 3

Ükski liikmesriik ei tohi sõiduki müügist, registreerimisest, kasutuselevõtmisest või kasutamisest keelduda või seda keelata sõiduki omavolilist kasutamist takistava seadmega seotud põhjustel, kui seade vastab I lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 4

Tüübikinnituse andnud liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et teda teavitataks igast I lisa punktis 2.2 nimetatud osade või karakteristikute muutmisest. Kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused otsustavad muudetud sõidukitüübi uuesti katsetamise ning uue katseprotokolli koostamise vajaduse üle. Kui sellisel katsetamisel ilmnevad kõrvalekalded käesoleva direktiivi nõuetest, siis muudatust ei kinnitata.

Artikkel 5

Muudatused, mis on vajalikud I ja II lisa nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivi (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) artiklis 13 ettenähtud korras.

Artikkel 6

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid 18 kuu jooksul alates direktiivi teatavakstegemisest ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 17. detsember 1973

Nõukogu nimel

eesistuja

I. NØRGAARD

I LISA ([1])

REGULEERIMISALA, MÕISTED, EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE JA SPETSIFIKATSIOONID

1. SEADME PAIGALDAMINE

Iga M_1- ja N_1-kateooria sõiduk (määratletud 6. veebruari 1970. aasta direktiivi I lisas) peab olema varustatud sõiduki omavolilist kasutamist takistava seadmega. Kõnealuse seadme paigaldamine muude kategooriate sõidukitele ei ole kohustuslik.

2. MÄÄRATLUSED

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

(2.1.)

2.2. *sõidukitüüp* – sõiduki omavolilist kasutamist takistavast seadmest lähtuvalt mõistetakse sõidukitüübi all mootorsõidukite kategooriat, mille sõidukid ei erine üksteisest järgmiste oluliste tunnuste poolest:

2.2.1. tootja sõidukitüübi kirjeldus;

2.2.2. sõiduki osa või osade paigutus ja ehitus, mille toimimist kaitseseadeldis mõjutab;

2.2.3. kaitseseadeldise tüüp;

2.3. *kaitseseadeldis* – sõiduki omavolilise kasutamise takistamiseks projekteeritud komponentidest koosnev tervik. Kaitseseadeldis on kombinatsioon, mis koosneb mootori tavapärase kontrollseadisega käivitamist takistavast seadmest ning seadmest, mis võib mõjutada:

— roolimehhanismi,

— käigukangi,

— jõuülekannet või

— takistada mootori töötamist.

2.3.1. Seadmeid, mis takistavad ainult sõiduki pidurite vabastamist, ei arvata kaitseseadeldiste hulka;

(2.4.)

2.5. *roolimehhanism* – rooliratas, roolisammas ja roolisamba kate, roolivõll, rooliajam ning kõik muud osad, mis on projekteeritud osalema energia neeldumises kokkupõrkel roolirattaga.

3. EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE

3.1. Sõidukitüübi tüübikinnitustaotluse seoses sõiduki omavolilist kasutamist takistava seadmega esitab sõiduki tootja või tootja volitatud esindaja.

3.2. Taotlusega koos tuleb esitada järgmised dokumendid kolmes eksemplaris ning järgmised üksikasjalikud andmed:

([1]) Lisa tekst vastab peaaegu täielikult ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 18 tekstile; eelkõige on samad punktide numbrid; eeskirjas nr 18 esinev number, millel puudub vaste käesolevas direktiivis, on seetõttu esitatud sulgudes.

3.2.1. sõidukitüübi üksikasjalik kirjeldus, silmas pidades juhtimisseadme või seadmestiku paigutust ja väliskuju, mida kaitseseadeldis mõjutab;

3.2.2. kaitseseadeldise ning selle sõidukile kinnitamise piisavalt üksikasjalikud joonised ettenähtud mõõtkavas;

3.2.3. seadeldise tehniline kirjeldus.

3.3. Tüübikinnituskatsete tegemise eest vastutavale tehnilisele teenistusele esitatakse:

3.3.1. kinnitatava sõidukitüübi representatiivsõiduk ning

3.3.2. tehnilise teenistuse taotlusel sõiduki need osad, mida kõnealune teenistus peab punktides 5 ja 6 ettenähtud kontrollimistel olulisteks.

4. EMÜ TÜÜBIKINNITUS

(4.1.)

(4.2.)

4.3. EMÜ tüübikinnitustunnistusele lisatakse II lisas esitatud näidisele vastav tunnistus.

(4.4.)

(4.4.1.)

(4.4.2.)

(4.5.)

(4.6.)

5. ÜLDSPETSIFIKATSIOONID

5.1. Kaitseseadeldis peab olema projekteeritud nii, et see tuleb välja lülitada, et oleks võimalik:

5.1.1. mootor käivitada tavapärasel viisil või

5.1.2. sõidukit juhtida või manööverdada oma jõuallika abil.

5.2. Töötava seadeldise need osad, mis on vajalikud punktis 5.1.2 ettenähtud tingimuste täitmiseks, ei tohi olla kergesti väljalülitatavad lihtsate vahendite abil.

5.3. Mootor peab olema käivitatav ning punkti 5.1 nõuded täidetavad ainult ühe lukuga sobiva ühe võtme abil; võti ei tohi olla lukust täielikult eemaldatav enne, kui punktis 5.1 nimetatud kaitseseadeldis on tööle hakanud või tööasendisse seatud, välja arvatud punktis 6.1.6 ettenähtud juhul.

5.4. Punktis 5.1 nimetatud kaitseseadeldis peab olema projekteeritud nii, et seda ei oleks võimalik kiiresti ja märkamatult avada, kasutuskõlbmatuks muuta ega hävitada.

5.5. Kaitseseadeldis peab olema sõidukile paigaldatav püsiseadmena. Seadeldis tuleb paigaldada nii, et lukustatud asendis ei oleks seda isegi pärast korpuse eemaldamist võimalik maha monteerida eritööriistu kasutamata. Kui kaitseseadeldise saab kruvide eemaldamise teel kasutuskõlbmatuks muuta, siis peavad kruvid, kui need on eemaldatavad, olema kaetud lukustatud kaitseseadeldise osadega.

5.6. Lukk peab olema kindlalt kaitseseadeldisse monteeritud.

5.7. Kasutatavatel lukkudel peab olema vähemalt 1 000 eri kombinatsiooni; see tähendab, et ühele kombinatsioonile vastava võtmega saab avada keskmiselt ühe luku tuhandest. Ühe tüübi sõidukite puhul peaks iga kombinatsiooni esinemise sagedus olema umbkaudu üks tuhandele.

5.8. Kaitseseadeldised peavad olema sellised, et oleks välistatud turvalisust ohustava juhusliku lukustumise oht liikuval sõidukil.

5.9. Kui kaitseseadeldis vajab töötamiseks muud energiaallikat kui juhi energiat, siis kasutatakse sellist energiaallikat ainult seadeldise lukustus- ja lukuavamissüsteemi käivitamiseks. Kaitseseadeldis peab püsima seatud asendis ainult mehaaniliste vahendite abil.

5.10. Kaitseseadeldisel võib lisavarustusena olla väline helisignaalseade, mis käivitub iga kord, kui seadeldist üritatakse avada, kasutamiskõlbmatuks muuta või lõhkuda; signaalid peavad olema lühikesed ning lakkama iseenesest hiljemalt 30 sekundi pärast; need taastuvad üksnes juhul, kui seadeldist uuesti käivitatakse. Peale selle annab helisignaali sõidukile paigaldatud tavapärane signaalseade.

(5.10.1.)

(5.10.2.)

6. ERISPETSIFIKATSIOONID

Peale punktis 5 kirjeldatud üldspetsifikatsioonide peab kaitseseadeldis, mis on roolimehhanismi, jõuülekannet või käigukangi mõjutavat tüüpi, vastama sellist tüüpi seadmetele ettenähtud eritingimustele.

6.1. **Roolimehhanismi mõjutavad kaitseseadeldised**

6.1.1. Roolimehhanismi mõjutav kaitseseadeldis lukustab roolimehhanismi.

6.1.2. Roolimehhanism, kui võti asetseb kaitseseadeldise lukus, ei tohi olla kogemata lukustatav isegi juhul, kui mootori käivitamist takistav seade on käivitunud või pandud tööasendisse.

6.1.3. Enne roolimehhanismi toimimist mõjutava luku avamist ei tohi olla võimalik tavapärasel viisil sisse lülitada bensiinimootoriga sõiduki süüdet ega käivitada diiselmootorit.

6.1.4. Kui kaitseseadeldis on asetatud tööasendisse, siis ei tohi ühelgi juhul olla võimalik lukukeelt lukuvastusest lahutada.

6.1.5. Lukukeel peab ulatuma piisavalt sügavale, et oleks tagatud kaitseseadeldise jätkuv tõhusus isegi pärast teatavat kulumist.

6.1.6. Kaitseseadeldis, mille puhul võti on eemaldatav muus kui roolimehhanismi lukustatud asendis, peab olema projekteeritud nii, et tahtmatult ei oleks võimalik kõnealust asendit saavutada ega võtit eemaldada.

6.1.7. Kaitseseadeldis peab olema piisavalt tugev, et vastu pidada staatilises olekus roolivõlli telgedele mõlemas suunas paralleelselt mõjuvale pöördemomendile 19,6 mdaN roolimehhanismile turvalisust ohustavat kahjustust tekitamata.

6.2. **Jõuülekannet mõjutavad kaitseseadeldised**

Jõuülekannet mõjutav kaitseseadeldis takistab sõiduki veorataste pöörlemist.

6.3. **Käigukangi mõjutavad kaitseseadeldised**

6.3.1. Käigukangi mõjutav kaitseseadeldis peab suutma takistada iga käigu muutmist.

6.3.2. Manuaalse käigukastiga sõidukitel peab käigukang olema lukustatav ainult järgmistes asendites: nii tagurpidikäigu- kui ka vabakäiguasendis või ainult vabakäiguasendis.

6.3.3. Automaatse käigukastiga sõidukitel peab käigukang olema lukustatav ainult seisuasendis; lisalukustamine vabakäiguasendis on lubatud.

(7.)

(8.)

(9.)

(10.)

(11.)

II LISA

Ametiasutuse nimi

NÄIDIS

TEATIS MOOTORSÕIDUKI TÜÜBIKINNITUSE KOHTA

(või tüübikinnituse andmisest keeldumise või tüübikinnituse kehtetuks tunnistamise kohta seoses mootorsõiduki kaitsega omavolilise kasutamise vastu)

Tüübikinnitusnumber .....

1. Mootorsõiduki kaubanimi või -märk .....
2. Sõidukitüüp .....
3. Tootja nimi ja aadress .....
4. Tootja esindaja nimi ja aadress (vajaduse korral) .....

   .....
5. Lühikirjeldus, mis hõlmab kaitseseadeldist, selle paigaldamist ning sõiduki osa või kaitseseadeldise poolt mõjutatavat funktsiooni (roolimehhanism/käigukang/mootori töö takistamine), [1] välja arvatud mootori käivitamine .....

   .....

   .....
6. Lisaks on sõiduk varustatud järgmist tüüpi helisignaalseadmega: .....

   .....
7. Sõiduki tüübikinnituseks esitamise kuupäev .....
8. Tüübikinnituskatsete tegemise eest vastutav tehniline teenistus .....
9. Tehnilise teenistuse protokolli väljastamiskuupäev .....
10. Tehnilise teenistuse protokolli number .....
11. Tüübikinnitus antud/tüübikinnituse andmisest keeldutud [1]
12. Koht .....
13. Kuupäev .....
14. Allkiri .....
15. Käesolevale teatisele on lisatud järgmised eespool esitatud tüübikinnitusnumbrit kandvad dokumendid:

    ..... kaitseseadeldise, selle paigaldamise ning sõiduki kaitseseadeldise poolt mõjutatavate osade joonised, diagrammid ja skeemid.

    ..... kaitseseadeldise ja muude sõiduki omavolilise kasutamise takistamist abistavate osade fotod.

---

[1] Mittevajalik maha tõmmata.